

Posudek vedoucí diplomové práce Bc. Kateřiny Zajíčkové „Kreativní využití digitálních aplikací v literární výchově“

Ústav české literatury a komparistiky FF UK v Praze, obor Učitelství českého jazyka a literatury pro střední školy

Cíl práce, její účel a směřování

Kateřina Zajíčková předkládá diplomovou práci reflektující současnou vzrůstající potřebu smysluplného zapojení digitálních nástrojů do vyučovacího procesu. Ačkoli diplomantka práci profiluje jako praktickou, tj. klade si za cíl zhodnotit didaktický potenciál vybraných aplikací pro výuku literární interpretace a vytvořit ukázkové digitální vzdělávací materiály, neméně důležitou je i část teoretická, která se věnuje podmínkám úspěšného využití těchto materiálů, a to jednak diskusi o cílech didaktické interpretace a jednak identifikaci potenciálních benefitů a rizik zapojení digitálních technologií ve výuce a nárokům, které tento úkol klade na pedagogy. Závěrečné zobecnění, tedy že výuka může profitovat i z nástrojů, jež nejsou primárně určeny pro využití ve vzdělávání, platí nejen v digitálních kontextech, ovšem vzhledem k uvedenému hodnocení použitých aplikací na škále DigCompEdu bych autorce ráda položila následující otázku: vzhledem k tomu, že se podobné nástroje pohybují spíše v oblasti expertního použití (C1-C2), jakou šanci máme, že by se ve školách skutečně rozšířily? Respektive – jak by se podle vás musely proměnit nástroje, kompetence pedagogů, případně vzdělávací politika, abychom v budoucnu dokázali ve školách běžně využívat široké možnosti tvořivosti, které dnes technologie nabízejí?

Metodologie a práce s odbornou literaturou

Didaktické aspekty aplikace digitálních technologií přímo při výuce jsou v odborném tisku zpracovávány teprve krátce, diplomantka se tedy nemohla opřít o rozsáhlý odborný aparát, přesto se jí daří z různých dílčích studií vybírat aspekty, jež lze zobecnit i pro aplikaci dig. technologií v literární výchově. Mírnou výhradu mám k formulaci na s. 19, že „digitalizovaná výuka umožňuje [...] předávat *efektivněji* ‚oborové‘ znalosti“. To je příliš odvážné tvrzení, protože v současnosti nejsou k dispozici relevantní studie, které by srovnávaly efektivitu digitalizované a nedigitalizované výuky, ačkoli existují studie, které potvrzují, že digitalizovaná výuka přinejmenším není neefektivní. Obvykle však pracují s dotazníkovým šetřením mezi žáky, tedy s daty subjektivního charakteru.

Více pozornosti by si ovšem zasloužilo pojednání o literární, potažmo didaktické interpretaci ve školním prostředí. Diplomantka tuto část pojala poměrně úzce, a to i rozsahem citované literatury. Chybí obecnější výklad principů literární interpretace ve školách, včetně širší reflexe aktuálních přístupů, v textu se směšují poznatky jazykové interpretace textu a interpretace literární. Důležitost a postavení interpretace v literární výchově je okomentována pouze odkazem na RVP G a není nijak

dále rozvedena, přestože jde v pedagogické praxi o aktuální téma (viz např. průběžnou diskuzi na stránkách časopisu Český jazyk a literatura). Ocenila bych, kdyby byly závěry ohledně vztahu literární a didaktické interpretace v závěru příslušné kapitoly ještě explicitně shrnuty, zejména ve vztahu k tvořeným materiálům.

Zkoumané aplikace jsou podrobně popsány, včetně nástinu možností didaktického využití a zhodnocení na škále DigCompEdu. Kvalita vytvořených digitálních vzdělávacích materiálů je vysoká, zcela převyšuje standardy běžně využívaných materiálů ve školách, k čemuž jistě přispívá diplomantčina vlastní pokročilá orientace v oboru počítačové grafiky a HTML. Materiály jsou doprovázeny podrobným metodickým komentářem, který nastiňuje variabilitu jejich využití. Povaha jednotlivých DVZ umožňuje jejich přímé použití v hodinách i potenciální budoucí úpravy pro individuální potřeby učitelů. Diplomantka prokázala, že digitální technologie užívá k pedagogickým účelům na nejvyšších úrovních digitálních kompetencí.

Styl a prezentace

Práce je přehledně a logicky členěna do oddílů a kapitol. Jazyková úroveň práce je nadprůměrná, text odpovídá nárokům kladeným na odborné práce. Ojedinele se objeví překlepy (např. s. 21, ř. 13 chybí slovo „kapitole“; s. 26 nedokončená poznámka pod čarou; s. 34, ř. 14 „příklad“, má být „příklady“...) či formulační nedostatky (s. 9 „několik efektů na způsob pedagogické práce“, s. 47 „jsou dostatečně kompetentně způsobilí“...), jde však pouze o marginální nedostatky nenarušující recepci textu.

Celková koherence a akademická disciplinovanost

Práce se – i vzhledem k zvolenému tématu – vyznačuje vysokou mírou inovativnosti. Diplomantka prokázala samostatnost, vhodně reflektuje možnosti i meze digitální výuky. Zpracované digitální vzdělávací zdroje splňují kritéria nastíněná v teoretické části práce.

Závěr

Diplomová práce Kateřiny Zajíčkové splňuje nároky kladené na tento typ prací, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **velmi dobře**, v případě zdárného průběhu obhajoby i **výborně**.